

CEM SANCAR

Parti edebiyatı

Bir zamanlar sosyalistlerin arasında pek modaydı "Parti edebiyatı!" Daha sonra Stalin zamanında Toplumsal Gerçekçilik adıyla olgunlaştı

Çok sanatçının başını yedi bu kuramlar. Kitaplar sansüre uğradı. Yazarlar Gulag Takımadalarındaki toplama kamplarında çürütüldü. Diğerleri partili troller tarafından linç edildi. Sonunda işi intihara vardırırlar, yazmayı bırakıp kaybolanlar görüldü.

Bu Bolşevik kafası bütün bir sanatçı kuşağını bitirdi...

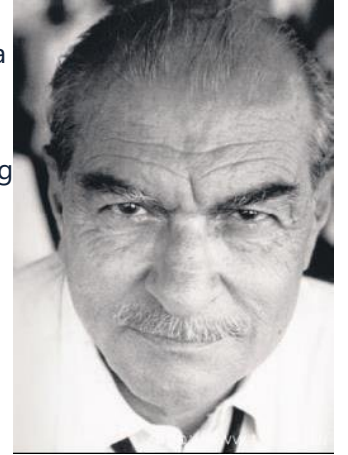
Bolşevizm'in kurucusu Lenin 1905 de Yeni Hayat gazetesinde Parti Edebiyatı başlıklı yazısında "Edebiyat, bir parti edebiyatı olmalıdır" demişti. "Burjuva geleneklerinin, paragöz burjuva basınının, edebiyatta yükselme tutkusunun ve burjuva bireyciliğinin, derebeyi anarşizminin ve çıkar düşkünlüğünün karşısında, bir parti edebiyatı olmalı ve eksiksiz bir şekilde uygulanmalı. Edebiyat kişiler için para kazanılacak bireysel bir iş de olmamalıdır. Kahrolsun partisiz edebiyatçılar! Kahrolsun edebiyatın üstün insanları" şeklinde uçmuştu.

Resmi Marksist kurama göre komünist toplumda sanatçılar toplumun ulaştığı düzeyi açıklayıp "kutlamak" zorundaydılar.

Öyle ki rejimle barışık olan pek çok edebiyatçı bile yeterince "kutlama" yapmadığı için itibarsızlaştırılma ve karalama tehditleriyle karşı karşıya kaldı. Marksist estetik dayatmacı ve totaliterdi. Denetim, içerik ve fikirlerle kalmıyor, üslup, biçim ve imgeleri de kapsıyordu. Sanatçıya estetik bağımsızlık vermek tehlikeli kabul ediliyordu. Yaratıcı kişilik istenmeyen bir kişilikti!

Stalin baskısının bir örneğini de tek parti döneminde Türkiye yaşadı. Kurucu Cumhuriyet sadece partiyi ve ülkülerini ucundan kenarından eleştirenleri değil yeterince savunmayan yazarları da süründürdü. Bir kısmı baskıya dayanamayıp partili edebiyatçılığa katıldı., Nazım Hikmet'e daha az hapse girmek karşılığında ismarlama şiirler yazdırıldı, Sabahattin Ali öldürüldü, Ahmet Hamdi Tanpınar esir alındı. Kemal Tahir ezildi.

Sonraki yıllarda Parti Edebiyatı, Stalinist Estetik fikri sürdü gitti. Kemal elitler tek biçimli bir edebiyatı, halktan tiksinen bir ideolojiyi gizli bir konsensüs olarak uyguladılar. Tutunamayanlar ve Oğuz Atay

görmezden gelindi. Mustafa Kutlu'nun ismi silindi.

Bezdirme, sessizlikle geçiştirme, dedikodu ve yalnızlaştırma...

Daha sonrasını herkes biliyor. Askeri vesayetle hesaplaşıldı. Kelimenin net tanımıyla eski devlet örtülerinden soyuldu. Devlet çıplak olarak görüldü! İçine kurulan mekanizma açığa çıktı.

Eski devlet bu sivilleşmeye katlanamazdı, halka FETÖ ile cevap verdi! Ve de yenildi.

Şimdi sormanın zamanı:

Ülke, 15 Temmuz'da kılcal damarlarına sinmiş "zehir" ile hesaplaşırken hangi hatalarıyla yüzleşti? Kendine yapılan ihanette hangi zaaflarının kullanıldığını fark etti? Karşısındaki kötülüğün yansımalarını ne ölçüde tanıdı?

Yekten söylersek: Eski dünyanın totaliter tek tip ideolojisinden kurtulabildik mi?

Konstantiniyye'ye gösterilen tepki, İmam Hatipler kadar Milli eğitim müfredatlarının tartışılmasında ortaya çıkan tahammülsüzlük bize ne anlatmakta?

Hangi milli eğitim politikası çocuklarımızı Mevlana'yla, Yunus Emre'yle, Hacıbektaş'la, İbni Arabi'yle tanıştırmakta?

Leninist Parti Edebiyatı, insana düşman bir edebiyattı. Marksist, Kemalist ya da "dışlayıcı mezhepçi..." Aynı yanılığın klon kardeşleridir zannımca.

Geçen gün; eğitim, kültür, sanat ve mimarideki çoraklığı işaret eden Cumhurbaşkanı Erdoğan söz konusu problemi görenlerden...

Edebiyatı, sanatı ve mimariyi ve de eskinin zehrini yeniden üreten kültürel dar kafalılığı konuşmalıyız bence. Vakit ilerliyor. Artık mazeret kabul edecek durumda da değiliz.

Bir 15 yıl devrildi. 15 Temmuzda darbe yenildi. Yeni bir yıldayız.

Evet, beynimizin üstündeki örtüyü açmalıyız...

***

(Bu konuya devam edeceğim inşallah)

Alıntılar, Dergah Dergisi, 2015 Nisan sayısı, Hasan Öztürk beyefendinin yazısından alınmıştır.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Gökyüzüne uçmak istiyorum kanatlarım bir çıksa (25.12.2016)**
- > **Şahidim, şahitsin, kaçarın yok (18.12.2016)**
- > **AB bunları alsa, bizi rahat bıraksa (11.12.2016)**

